

TEABELEHT JA TEAVITATUD NÕUSOLEK VASTSÜNDINU KAASASÜNDINUD HAIGUSTE SÕELUURING

Kõigile Eestis sündinud vastsündinuile pakutakse sõeluuringut 21 erineva kaasasündinud haiguse suhtes. Eesti Haigekassa kindlustust omavatele lastele on sõeluuring tasuta.

Miks on vastsündinute sõeluuring vajalik?

Sõeluuringu eesmärk on võimalikult varakult avastada teatud pärilikud või kaasasündinud haigused, mis tähelepanuta jätmisel võivad Teie lapse tervist või arengut kahjustada. Tõenäosus, et sündival lapsel on mõni pärilik või kaasasündinud haigus, on 3–4%. Ühe osa kaasasündinud haigustest moodustavad pärilikud ainevahetushaigused, mille korral häirub geenidefekti tõttu mõne valgude, suhkru, rasvhappe või keemiliste ainete tootmine, lammutamine või funktsioon organismis, põhjustades lapsel erinevaid tervise- või arenguprobleeme.

Sõeluurimiseta ei ole võimalik neid haigusi õigeaegselt diagnoosida, kuna varased haigustunnused sageli puuduvad või on vähemärgatavad. Selleks ajaks, kui ilmneb lapse arengu mahajäämus või muu terviseprobleem, mille alusel arst saab antud haigust kahtlustada, on juba tekkinud ka tervisekahjustus, mida sageli ei ole võimalik hilisema raviga enam muuta.

Seega on haigustest tulenevaid terviseprobleeme võimalik ära hoida vaid juhul, kui testime kõiki lapsi ja leiame üles ravi vajavad lapsed enne haigussümptomite teket. Õigeaegse raviga on enamik probleeme välditavad ja lapse areng kulgeb võrdselt eakaaslastega.

Kuidas uuringut tehakse?

Protseduur on kiire ja lihtne. Ämmaemand võtab 48-120 elutunni vanuses vastsündinult kannast või varbast vereproovi spetsiaalsele testkaardile. Seejärel saadetakse testkaart sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum kliinilise geneetika keskuse laborisse, kus tehakse vajalikud analüüsid.

Kuidas ma saan sõeluuringu vastuse?

Kõrvalekalleteta tulemuste puhul peresid ega perearste proovi tulemustest eraldi ei teavitata, kuid kõik tulemused säilitatakse sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum kliinilise geneetika keskuse labori andmebaasis ning edastatakse Patsiendiportaali (www.digilugu.ee). Kui sõeluuringu tulemuses esineb kõrvalekalle, siis võetakse esimesel võimalusel lapsevanemate/perearstiga ühendust, et võimalikult kiiresti korraldada edasised uuringud. Seetõttu on oluline, et olete meile andnud korrektsed kontaktandmed nii enda kui oma perearsti kohta.

Sihtasutuselt Tartu Ülikooli Kliinikum saadud ammendava informatsiooni alusel annan nõusoleku oma lapsele kaasasündinud haiguste sõeluuringu tegemiseks.

(lapsevanema nimi, allkiri, kuupäev)

Sihtasutuselt Tartu Ülikooli Kliinikum saadud ammendava informatsiooni alusel keeldun oma lapsele kaasasündinud haiguste sõeluuringu tegemisest.

(lapsevanema nimi, allkiri, kuupäev)